

Il David di Michelangelo a Budapest

MICHELANGELO DÁVIDJA BUDAPESTEN

All'origine del David di Michelangelo c'è una delle storie più avvincenti della Bibbia. È drammatica e ricca di suspense come il miglior film d'azione.

È il momento, ora, di esaminare il David da vicino e in tutte le sue parti, approfittando della mirabile campagna fotografica realizzata da Aurelio Amendola; la più completa e la più efficace fra quelle fino a oggi disponibili. La statua è alta 499 centimetri. Dallo studio recentissimo realizzato dal professor Levoy per mezzo di scansioni, risulta però che il David è alto 517 centimetri. Per vederne la ricostruzione virtuale si visiti il sito www.graphics.stanford.edu.

È la misura dei "giganti di Montecavallo", i Dioscuri collocati davanti a Quirinale che Michelangelo ben conosceva e che superò nello stile, insieme alle altre statue monumentali di Roma, come afferma giustamente il Vasari.

La collocazione attuale nella Tribuna del De Fabris esalta la potenza della concezione e le dimensioni gigantesche di ogni dettaglio oscurando però, almeno in parte, quello che il Vasari lodava di più nella statua e cioè l'eleganza e l'esattezza dell'anatomia, la sapienza e la "grazia" del modellato, i "contorni di gambe bellissime ed appiccate e sveltezze di fianchi divine...", il "posamento sì dolce".

Il pregio principale della campagna fotografica di Amendola consiste nello svelamento di quella "grazia" intatta e melodiosa che accarezza l'anatomia del David e che il Buonarroti aveva dispiegato, pochi anni prima, nella Pietà di San Pietro.

Il David è l'eroe vittorioso, è l'atleta della libertà fiorentina, è l'Ercole del mito, è il gladiatore d'Israele. Ma il David è anche "l'affettuosa fantasia che l'arte mi fece idolo e monarca", come riconoscerà lo stesso Michelangelo in un sonetto famoso della vecchiaia. Il David è la pura bellezza virile che reclama i suoi diritti e che in questo momento della sua vita e del suo stile occupa e signoreggia la mente dell'artista e guida le sue mani. Come un "idolo", come un "monarca", appunto.

A Biblia egyik legmegkapóbb történetében rejlik Michelangelo Dávid című szobrának genezise. A történet drámai, izgalmas, feszültséggel teli: akárcsuk egy jó akciófilm.

Élve azzal a páratlan lehetőséggel, melyet Aurelio Amendola kiváló fénykép-sorozata kínál, vizsgáljuk meg a Dávid szobrot közről, nem tévesztve szem elől egyetlen részletét sem. Mindmáig, az összes fellelhető között, ez a fotográfiai feldolgozás tekinthető a legkéleltesebbnek. A teljes szobor 499cm magas. A közelmúltban, a Levoy professzor által publikált tanulmányban viszont azt olvashatjuk, hogy a Dávid szobor elektronikus letapogatás útján megállapított valódi magassága 517cm. Ha valaki ezt a virtuális képi „újraalkotást” meg akarná nézni, nem kell egyebet tennie, mint ráklikkelni a www.graphics.stanford.edu honlapra.

Ez a méret pedig megegyezik a római Quirinale palota előtt álló Montecavallo Dioskurosok (Zeusz fiai, a szerk.) szobrának nagyságával. Michelangelo jól ismerte ezt a szobrot, de, amint Vasari helyesen állapítja meg, ő stílusban jócskán felülmúlta annak alkotóját építve, mint a többi monumentális római szobor létrehozóját is.

A Dávid szobor jelenlegi elhelyezése (a De Fabris által tervezett piederstálon) kétségtelesen kiemeli az ábrázolás erőteljségét, az apró részletek monumentalitását, de ugyanakkor, – leglább is részben –, elrejti a látogató szemé elől mindazt, amit

Vasari annyira dicsért: a szoborba faragott test anatómiájának eleganciáját és pontosságát, a modell „kecsességét” és bölcsességét, „a gyönyörű lábak körvonalát, az isteni szépségű combok illeszkedését a testhez...”, a „...póz lágyágát”.

Amendola fotósorozatának legnagyobb érdeme éppen az, hogy felbontja a fátylat a Dávid szobor anatómiájának arról az ártatlan, simogató már-már dallamos kecsességéről, amelyet Buonarroti már felvilantott néhány évvel korábban a Szent Péter templomban található Pietá megformálásakor.

Dávid a győzelmes hős, a firenzei szabadságharcot kifejező bajnok, magát a mítosz megtestesítő Herkules, Izrael gladiátora. „Dávid ugyanakkor megszemélyesíti számomra azt a szeretettel teli